

A „KELET” előfizetési díja:

Vidakra postán vagy helyben házhoz hordva	
Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.	

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési díjak

Határozott időtartamú hirdetés sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppel Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteint és Volger (Wallisch, gasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasensteint és Volger hirdetés közv. irodája. Weiss Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest Szervitátor 5. sz.

Nyitási díjak

gármond sora után 25 kr. ártandó.

Szerkesztői szállítás:
Fótor 4-ik száma, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékesítő cikkek díjaztatnak.
Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Felhívás előfizetésre.

A közelgő évnegyed küszöbén bizalommal szólítjuk föl tisztelt olvasóinkat lapunk további támogatására, minél szélesebb körökben való terjesztésére.

A Keleten folyó küzdelmekben a nemzet a legközvetlenebbül van érdekelve s ma már nem csak a kíváncsiság, hanem a legrokonabb érzet lesi, várja a gyors és megbízható tudósításokat; a legközelebb megnyíló országgyűlés a haza élet-érdekei fölött folytatja tanácskozásait s ezek mellett ismét megnyitja az alkalmat, hogy hazarészünk szükségsei — a való viszonyok feltárása nyomán — kielégítést nyerjenek — ime, ez a természetes indoklás, mely a napi sajtó iránt fokozott mérvben kelthet érdeket.

Tisztelt olvasóink tapasztalatból meríthették a meggyőződést, hogy bennünket a határozott meggyőződés, a komoly igyekezet a köznek használhatni s az odaadó szorgalom a közönség méltányos igényei kielégítésében lelkesítettek hírlapírói kötelességeink teljesítésében, s midőn mindezt a jövőre is megígérjük: kimerítettük a beváltás föltételével nyújtott ígéreteinket.

Széles-körü összeköttetéseink lehetővé teszik, hogy lapunk az erdélyi részek legértelmesebb lapja legyen; munkatársaink nagy száma pedig megment attól a bajtól, hogy a munka legnagyobb részét a — birminghami munkatárs végezze. Rendszeres vezércikkeink, politikai és vidéki tudósításaink; érdekes olvasmányokat nyújtó állandó tárczáink; közgazdasági rovatunk közleményei, élénk napi hír rovatunk s bőv és gyors távirataink, mint eddig, hivatala lesznek olvasóinknak a nap története színvonalán való tartására s ez alapon remélni merjük a további támogatást.

A lap iránya és magatartása jövőre is hiv marad nyolcz éves múltjához.

Az előfizetési pénzek a lap kiadó-hivatalához: Stein János egyetemi nyomdászhoz utasítandók, és pedig:

Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra	1 „ 50 kr.
Egyes szám ára	7 „

A szerkesztőség.

Népgyűlés és háboru.

Egy néhány nagyszájú Kleon a fővárosban újra napirendre akarja tűzni a népgyűléseket, mint a boldog emlékeztető szofta-fraternizáció korában. Akkor ágítáltak a háboru mellett, most meg ágítálnak a békének, most meg hadat szándékoznak izenni a háborunak. Háborogtak akkor és háborognak most is. Ha nincs háborunk, miért nincs; ha van háborunk, miért van: ez a bajuk. Akadékoskodtak akkor, és akadékoskodnak most.

Szerencse e szerencsétlen országra, hogy nem ezek a nagypipájú, kevés dohányu emberek intézik az ország sorsát.

Hova jutnánk, mi lenne belőlünk? Ha utánuk hallgat vala a nemzet s a mult nyáron Oroszországgal hajba kaptunk volna, most aligha nem dírb-darabra leme összetörve a monarchia s hogy Magyarországot minő sors érte, vagy érte volna, nem is kísértim meg rajzolni, csak annyit mondok, hogy bizonyára súlyosabb és keservesebb, mint minők a bosnyák-hercegovinai okkupáció általunk soha sem tagadott, nem kicsinyelt vér és pénzbeli áldozatai.

Mert hogy Németország nem szalasztotta volna el az orosz-osztrák-háboru által adott jó alkalmat, hogy a monarchiára csapjon s elszedje az osztrák örökös tartományokat, kikerekítvén ezáltal teljesen a német egységet területét s hogy Olaszország sem késett volna visszazserezni az ő szeretett Trentinóját s egyéb érdekes parcella földet, mely az „Italia irredentá“-hoz számítottak: arról profuso interno teljesen meg vagunk győződve.

Azt mondják nálunk ellenzéki részekről, hogy az okkupáció ugrás volt a setétben; hát vajjon még az orosz háboru minő ugrás lett volna a sötétben! E themánál eszünkbe jut a mohácsi vész, melynél a heves vérű, puskaröptermesztő fiatalság, harci vágytól üzetve, szenvedélytől elvakítva, megdöglőlt a csata megkezdését, nem várva be az utban levő segítséget. Az összeapás megtörtént. Tudjuk, több: érezzük most is keserű következményeit. A magyar koronás király ott maradt a csatatéren, Magyarország rabigába görbült s azóta tengeréletet folytat. Jól vigyázzunk, ne hogy azt is, a mi még meg van, kockára tegyük. A mult év nyarán is jó részt a fiatalság indította meg a mozgalmat, mely végkövetkezményeiben elvezetett volna egy második tán az elsőnél is gyászosabb mohácsi vészhez, melyben nem ugyan a török, hanem a muszka tesz minket porrá mások segítség-

gével. Szerencsére, a nemzet nagyobb része higgadtan viselte magát s nem kábult el a nagy zajtól.

Most újra insceuirozni akarják a népgyűléseket s azokkal az izgalmakat. Mi czélból? Némelyek azt akarják, hogy az okkupáló hadsereg hagyja félbe munkáját s rögtön térjen haza; mások, kik aránylag nagyobb higgadsággal dicsekesznek, sürgetni akarják az országgyűlés összehívását. De mindkettő csak merő ürügy az ellenzékeskedő izgatásra; mert vannak, kiknek politikai kátéjokban az első tétel az, hogy opportet ut fiant scandala.

Mert akár az egyiket, akár a másikat akarják, vagy akarták komolyan és őszintén, mindkét esetben régebb kellett volna neki fogni a munkának. Hisz' mi az első? Tudva van, hogy az okkupáló sereg már igen-igen közel áll feladatának befejezéséhez, kivált azon katonai sikerek után, melyeket Szapáry gróf legutóbb a Possavinában kivívott s mire két-három népgyűlés tartatnék a czélból, hogy a sereg visszahívassék, az okkupációt már befejezendette; mi a második? Tudva van, hogy az országgyűlés összeül három hét mulva amugy is.

Tehát, ha komolyan hiszik az illetők, hogy az okkupáció oly rémitően veszedelmes s hogy nem Magyarország jövője érdekében áldozott vele és benne a mostani nemzedék: akkor már korábban kellett volna föl-lármázni a társadalmat népgyűlésekre; hogy megakadályozzák a nagy bajt, ha ugyan hiszik, hogy Magyarország sorsa felett a Lovardában és nem az ország házbán határoznak.

De hát ezek az urak épen úgy tettek, mint annak idején az „Egyesült ellen-zék.“ A volt konzervatívok és a volt független szabadelvűek egyesültek az osztrák-magyar kiegyezés megbuktatására, de csak akkor, (1878. ápril 13-án), mikor már a kiegyezési javaslatok háromnegyed része keresztül volt vité; mikor tehát józan emberi belátással nem lehetett a kiegyezés megbuktatására spekulálni, s be kellett látni, hogy az adott viszonyok közt az volt az egyedül lehetséges. Hanem hát népszere dolognak tűnt fel demonstrálni és ágítani a kiegyezés ellen, aztán közeledtek volt a választások.

Épen így áll a dolog most az okkupáció ügyével, s illetőleg az az ellen megindítani szándékoló népgyűlésekkel. Mint a fennebb mondottakból is következtetni lehet, a magyar kiadás atrocitá-meetingek rendezői belátják, hogy az adott viszonyok között az okkupáció az egyedül lehetséges és aránylag legkisebb áldozatba kerül-

ő módja az országunk jövőjét fenyegető nehézségek és esélyek elhárítására, vagy legalább paralyzálására; látják azt is, mert látniuk kell, hogy meggátolni, a különben is a befejezés stadiumához közeledett okkupációt nem lehet; de népszertűnek látszik az ellen ágítani s aztán közel az országgyűlés; tehát „Stimmnugot“ kell készíteni, praeparálni kell hangulatot, mire összeül a törvényhozás, mint a hogy praeparálni vélték a hábarékok, a választások előtt. De a tények tanúsága és tanulsága szerint csufat vallottak. Hiszük, hogy úgy járnak azok is, kik a népgyűlésekkel akarnak most handabandálni.

Élénken emlékszünk még arra, hogy Angliában a lármás szabadelvűek mennyi és mily dörgedelmes meetingeket tartottak. De azoktól a Disraeli kormány egy hajszála sem görbült meg. Az angol kormány, támogatva hatalmas párt által, csak tovább folytatta és folytatja azt a külpolitikát, melyet lelkiismeretes meggyőződés szerint Anglia érdekében levőnek, ez idő szerint lehetségesnek s mint ilyen ésszerűnek tart. A magyar kormány sem tehet egyebet. Előtte a világ legalkotmányosabb, legszabadabb államának példája!

—y—y.

— Egy osztrák pénzügyi művelet. A „N. W. T.“ azt írja, hogy a pénzügyminiszter 9 millió frt előleget vett föl a bécsi takarékpénztár jelzálog osztályától: zálogul le lesz kötve: az egyetemi épület, az igazságügyi palota, és a parlament ház a szokásos üzleti modalitások szerint s azonkívül az állampénztár is kezességet vállal a kölcsön visszafizetéséért. A „N. fr. Pr.“-nek ez sehogys sem tetszik. Elismeri ugyan, hogy a takarékpénztár jó üzletet csinál. De a másik áll az üzlet az állam szempontjából. Az állam ezen az uton ugyan valamivel alacsonyabb kamatra kap pénzt, mint más modalitások alatt, de a dolog lényegét tekintve, a pénz mégis csak a mozgósításra kell és az osztrák államkincstár talán csak még sem jutott annyira, hogy a mozgósítási kölcsönt az állami épületek elzálogosítása által keljen beszerezni.

— Szapáry Gyula grófnak közgazdasági miniszterre leendő kinevezése tárgyában a királyi kéziratot még e héten vagy legkésőbb a jövő hét elején hozni fogja a hivatalos lap.

— Az 1879-ik évi államköltecségvetés előirányzatait a szakminiszteriumok már beterjeszték a központi számvétséghez, mely a végső számítások összeállításán most dolgozik.

— Zágrábból, szept. 21-iki kelettel írják: Dalmáciából biztos forrásból eredő hírek

érkeztek ide, hogy az ország különböző pontjain több mint száz jezsuita, kiket „Santa Missio-ne“ név alatt a római propaganda Boszniába és Hercegovinába indított, várja a pacifikációs teljes befejezését, hogy mint misszionáriusok megkezdjék működésüket. Itteni irányadó nemzetiségi körökben lépéseket akarnak tenni b. Philippovic parancsnoknál, hogy az olasz jezsuitáknak az országba való belépés megtiltassék, minthogy a katolikus papokkal a benszült ferenczrendi szerzetesek eléggé ellátják az országot s ha több papra volna szükség, Horvátország és Dalmácia adhat eleget.

Bosznia megszállása.

A horvát határszéli községekből a zágrábi főparancsnoksághoz érkezett távirati jelentések szerint a boszniai határszélen föltétlen nyugalom uralkodik. A fölkelők részint az ország belsejébe vonulnak vissza, részint fegyvertelenül családjaik körében vonulnak meg, és szokott foglalkozásaik után látnak. A viszonyokkal ismerős egyének állítása szerint Bosznia pacifikációja nemsokára befejezve lesz.

A Trebinje és Klobuk között, Jovanovic altábornagy csapataival szemben álló fölkelők zömét a stolaczi fölkelők és a Korjenica törzs fegyverfogható tagjai képezik. Itt mindenki meg van győződve, hogy a fölkelő csapat, ha nem kapitulál, meg fog semmisíteni. Klobuk valószínűleg ellenállás megkísérlése nélkül fog capitulálni.

Vecsey vezérőrnagy osztálya jó fogadtatásban részesült Rogaticában a mohamedán lakosság részéről. A lakosság állítása szerint a fölkelők nagy része a novi-bazári pasalikba menekült. A fölkelők 600 halottnál többet vésztettek. A mi veszteségünk csoklyéban, mint az ütközet után egyelőre hitték, s jelenleg mintegy 300 emberben van megállapítva. A sebesültek között van Fekete hadnagy a József főherczeg nevét viselő magyar ezredtől.

Reinländer vezérőrnagy táviratozza: Bihács eleste, úgy látszik, az egész környék magatartására elhatározó befolyással volt. Az erősség meghódolásának napjától kezdve csaknem minden nap küldöttségek érkeznek minden irányból, melyek részint meghódolásukat jelentik ki, részint közreműködésüket ajánlják fel a lakosság jobb utatáristására. Bihács várában jelentékeny diadaljelek estek birtokunkba. Rendes török katonaságtól 32 tiszt és 139 ember kísértetett hadi foglyul Zágrába. A 36-ik hadosztály távirati jelentése szerint, Banyalukában a lefegyverzés folytatása, s a személy-és vagyonbiztonság érdekében cirkáló csapatok járnak Priedor és Sanskimeből. Krupa és Kljuc felé és Bihács irányában. Petrovác kör-

— Mi látnivaló van ott, Károly? E kérdést Frank tette. A háztól kevés távolságra találta Károlyt, a mint egy kertelés mellett állva átnézett a sörvény. E kerítésen túl, egyfelől feküdtek a nyomorult kunyhók, s ezekkel egy sorban voltak láthatók a megkezdett új házak, melyeknek építése félben szakított. A másik oldalon csinos kis ház állt, melyben a többinél valamivel tehetősebb emberek laktak, míg a harmadik oldalt egy zöld gyepű kerítés foglalta el. A bekerített hely egyik szegletében, a sörvény és a jobb házak között, kis sűrű facsoportozat volt látható, mindez Raynor őrnagy tulajdona volt.

— Semmi különös, felelt Károly, csak egy embert nézek itt.

Frank átpillantotta az egész helyet, mely három-négy gyalogősvénytől is át volt szelve, de egy lelkét sem látott sehol, meg is mondta ezt. Egy kis hely külön volt bekerítve, s ott néhány marha legelt, a többi fő nőtt szabadon s kaszára várt. Néhány gyermek játszadozott a rozszant házak előtt, de ezeket nem érthette Károly, mert egészen más irányba szemlélődött.

— Most tűnt el a fák között, szölt Károly.

— De hát ki volt? kérdezte Frank, kinek unokaöccse hangja s rettegő pillantásai éppen nem tetszettek, s ki maga is ezáltal kíváncsisáig lett.

Károly visszafordult s hátával neki dült a sörvény kerítésnek. Egy kis virágos ágot szakított volt a zölddel befutott gyepről, s azt szájában tartotta. Frank, én nagy zavarban vagyok, szölt, nézd meg, ha ott hátul látsz-e egy idegent rejtőzködni, s ha igen, mondd meg nekem.

— Ismét bajt csináltál magadnak Oxfordban? kérdezte Frank, e kérdéssel nagyon megrögzeltve a valót.

Károly bólintott fejével.

(Folyt. köv.)

A „KELET” TÁRCZÁJA.

EDINA.

Angol regény.

KÉT KÖTETBEN.

Írta:

WOOD ASSZONY.

MÁSODIK KÖTET.

Huszdik fejezet.

Félelmek.

(66-ik folytatás.)

— Mitől vagy fáradt? A tegnap esti mulatságtól nemde. De hisz ma egész nap kipihenhetted magad.

— Nemcsak tegnap estéért, de ez a jó kényelmes élet nem tetszik nekem.

— A jó élet? kiáltott fel Károly elbámulva, a mártások és pudingok?

Raynorné elmosolyodott.

— Nem az ételre gondoltam fiam, hanem erre a mesterkéltségteljes életmódra. Nincs egy csepp nyugtunk is, hanem folytonos izgalomban élünk. Tegnap este társaságban voltunk, holnap ebédre vagyunk hívva; azután ismét hozzánk jönnek vendégek. Mindég, ha itthon vagyunk, fordul valami, vagy reggelit adunk, vagy ebédet, vagy estélyt. Mindeztől kell gondoskodnom, a sok bevásárlásokról, díltözésekről, s a mellett nekem is el-

kell mennem. Ez igen nagy fáradtság nekem.

— Akkor fekdüj le hát pár napra anyám, maradj az ágyban, szölt szeretetteljes hangon Károly. Maradjtél itt kandalló mellett, s bízd Elizre a vendégek ellátását. Akkor tán majd jobban fogod magad érezni.

Mrs. Raynor nem felelt. Szorosan tartotta Károly kezét az övében, merőn nézett a lobogó lángok közé. Mindketten hallgattak.

Károly mély gondolatokba volt merülve.

— Hogy állnak pénzügyeid Károly?

E szavak kellemetlenül rázták őt fel elmérségéből. Ártatlan arca — mert ártatlan volt, daczára a nagy borszámlának — egyszerre lángpiros lett.

— Erről nem is kell tudnod neked mama. Eljöttem Oxfordból a nélkül, hogy néhány font adtságot kiírtettem volna, s mivel ott tartozom. Más baj nincs semmi.

— De a bor számlákról s több efélékről hallottam beszélni. Ily költséges életet kelle ott neked folytatni?

— Mások is úgy élnek.

— Nem mintha a pénzért buslakodnám oly nagyon, folytatá Raynorné szeretetteljes hangon, hisz azt csak ki lehet fizetni, hanem — az anya elhallgatott s nem tudta, hogyan fejezze ki magát.

— Mit akartál mondani mama?

— Azt Károly, hogy attól félek, megtanulod rossz uton haladni, s a nagyvilági dolgokat igen megkedvelni. Fiatal emberek könnyen elhiszik, hogy minden jó, a mi szép és kellemesnek látszik, s nem tudják, hogy néha a legszebb világban legtöbb méreg rejlik. Gyermekem tudhatod, hogy van még egy jövő élet is, és ha e világot igen erősen szereted, nem leszel képes amabba bújulni.

Sok fiatal ember elfordul Istenétől, s aztán nem is igyekszik újból felkeresni őt.

— Nem tettem semmi rosszat mama, szölt Károly. S biztosíthatlak, hogy a templomból nem gyakran hiányoztam.

— Károly! a Salamon könyvében van egy versszak, melyre én gyakran gondolok, s melyre, tette hozzá Raynorné, sok anya gondolhat, midőn fiait kiküldi a nagyvilágba.

— Salamon könyvében?

— Igen, azon versszak, mely mellé Edina képet is festett Springslawben. Ezért is vésődött oly mélyen bé emlékezetembe.

— Igen, én is emlékszem már rá mama. S Károly halkán mondá el e szavakat:

„Ugy örülj ifju fiatalságodnak, s engedj át szívedet az élet örömeinek ifjuságodban, tedd azt mire szíved vágyakozik, s szemed óhajt, de tudd meg, hogy mindezt isten törvényszéke előtt vonatol felelősségre!

Huszonegyedik fejezet.

Egy tigris.

A késő tavaszi virágok dusan nyíltak már, s a lég enyhe és balzsamos illattal telve volt. Husvét meglehetősen későn esett ez évben, mert ápril hava már vége felé járt, s ha husvét ilyen későn érkezik, rendesen nagy meglepetést hoz magával.

Sasvár, mint minden előnyösön fekvő hely, meglepően szépen nézett ki a tavaszi napfényben. Az őrnagy ismét magaköré gyűjté egész családját, Frankot és Boglárkát is. Külsőleg itélve, mind nagyon boldogok és elégteltek voltak, s egyiken sem látszott nyoma a gond és aggodalomnak.

Frank semmi esetre sem is aggodott.

Könyv, mindig jót remélt természetével,

nem sokat buslakodott a jövő felett. Még mindig Sasváron mulatott, engedve az őrnagy sürgető kéréseinek. Neje 4—5 hét alatt betegülendő volt, és mondta az őrnagy, hol találhatna jobb ápolásra mint ott? Boglárka is vágyott maradni, mivel, mint mondá, legbiztosabbnak a Raynor aszszony oltalma alatt érzi magát.

Ugyan ki is tudott volna elhagyni egy ily boldog családi kört?

Legalább huszszor bément volt már Frank Londonba, utána nézni, ha nem találkozik-e valamely alkalmas állás számára.

Néha szép ábrándokba ringatta magát, valamely gazdag emberszerető öreg orvosról, ki ingyen társán fogadja őt, s megosztja vele jövedelmét. De mindez ideig nem találtaott egy ily jótékony lelku ur. De Frank meg volt győződve, hogy annak valahol léteznie kell. A keresett pénz holléte sem fedeztetett fel még eddig, de Raynor őrnagy még mindig nem vesztette el reményét, annak feltalálása iránt. Egyszer csak mégis ki kellend, hogy derüljön holléte, és ezt nem szűnt meg bizonygatni Franknak. Az őrnagy ügyei mind jobban összezavarodtak, mert a háznál teljesen hiányzott a készpénz, bevételének legnagyobb része rendszeren el volt már előre költve. Hanem azért oly ember, kinek évenként két-három ezer font jövedelme van, mégsem lehet egészen rossz körülmények közt. Egészen véve, kényelmes, elégtel életet folytatott Raynor őrnagy és családja. Ha csak legkevésbé is értettek volna ahhoz, kiadásait korlátozni, minden jobban ment volna, s ezt meglehetősen mértékben meg is teheték volna, a nélkül, hogy a házi jóllét szenvedett volna miatta, de sem az őrnagy, sem neje nem értettek ahhoz, s az ész nélküli pazarlás tovább is folyt a háznál.

10 Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nyékén fegyveres bandák veszélyeztetik a közbiztonságot. — A Senkovicz mellett aratott fényes győzelemről közzétett hivatalos jelentés kiegészítésül közli a 2-ik hadtest parancsnoksága Szerajevéből: Az első hadosztály előnyomulása Rogaticza felé minden baj nélkül megtörtént. A lakosság eléje sietett csapatainknak és elbeszéltek, hogy a főkölök a Senkovicz melletti ütközet után teljes remélésben, és a nélkül, hogy valahol pihenést engedtek volna maguknak, részint Visegrad, részint Gorazda irányában szétoszlottak. Mily jelentékeny veszteségeket szenvedtek a főkölök Senkovicz és Bandin-Ogiak mellett, kitűnik abból, hogy csak Pittel és Rakassovic ezredek csapatai előtt 300 halottat találtak a csatatéren, minek folytán a halottak száma, hozzáadva azokat is, kik König ezredek csapata előtt estek el, kétségtelenül meghaladja a 400-at. — Bródból táviratozzák, hogy a 2-ik és harmadik hadtestek bevonultak Dolni-Tuzlába, s az ottani fellegváron kitűzték a cs. lo-bogót. A lakosság ez az alkalommal hódotai és hűségi nyilatkozatokat tett. Annak okát, hogy miért hagyták el csaknem futászerű sietőséggel a főkölök Tuzla melletti elcsúszott állásaikat, a 3-ik és 4-ik hadtestek jól intézett, együttes működésében kell keresni.

Külföld.

Az Orient című lapnak távirják Tulcsából, hogy bandák szervezkedtek megzátlandók a Dobrudza megszállását a románok által. Azt beszélik, hogy 8000 fegyver osztott szét köztük. A fejedelem Sinaiából, hol a nyáron az tartózkodni szokott, e 24-én tér Bukarestbe vissza. Mint a Vocea jelenti, egy orosz bizottság az oroszok által megszállt lakosságokat a románoknak átadni készül.

A Bohemia jelenti: „A görzi társaságok értesítették, hogy öt száz főből álló fegyveres orosz csapat közeledik az osztrák határ felé. Az udinei prefekt rendelkezett, hogy a szabad csapat kellő fogadtatásban részesüljön. — A cseh tartománygyűlés elnöke, Rieger elnöksége alatt egy közjogi klubot alapított.

Prevesaba csaknem naponta érkeznek török hadihajók rendes katonasággal fődélzetükön. Scutariában is nagyobb csapatok érkeztek. Mintegy 3—4000 főből álló arnauta csapat érkezett meg Podgoriczába s a Ribnicza balpartján szállott táborba.

A Pol. Corr. jelenti Belgrádból e hó 24-ről: A Boszniában legközelebb várható csaták folytán mintegy 1000 bosnyák főkölök menekült szerb földre. E menekültek Valjevo és Usice kerületekben a szerb csapatok által lefegyverezettek és belbe-bezettek. Ugyancsak a Pol. Corr.-nek jelentik Belgrádból, hogy a szabácsi kerület főnöke utasította a szerb minisztérium által, hogy a Szerbiához való annexió kérelmezése céljából érkezett be-gossini küldöttségeket egyszerűen visszautasítsa. — Az ujonnan kinevezett angol meghatalmazott, Gould, alkudozások kezdett meg, egy angol-szerb kereskedelmi szerződés megkötése érdekében.

Bukarestből távirják a Pol. Corr.-nek: A törökök a legnagyobb lassúsággal ütik ki Váránát; 150 elszállítandó ágyú közül naponként csak kettőt tesznek hajóra. Az oroszok az erődöt s a város egy részét, a törökök pedig a város több részét tartják megszállva, s annak közigazgatása még kezeik között van.

Konstantinápolyból jelenti a Pol. Corr.: Tottleben tnök, Lobanoff herceg és Saburoff a görög udvarnál nap óta követ Livádiába menek s nyolc nap múlva törnek vissza. — San-Stefánót és környékét, az oroszok teljesen elvonulván, e hó 23-án szállották meg a törökök. — Mazhar pasa Scutariában nem fogadta el az a megfizetést, hogy a határigazgatás ügyében Montenegróval alkudozzék, s főleg azzal indokolta vonakodását, hogy a prizrendi liga folytonosan uralkodik.

Az albán liga hadseregéről, ellentétben az eddigi hírekkel, Nándorfehérvárról írják: Az albán liga hadseregéről eddig szállogott hírek mind tulzoltak. Beszélnek egy állítólagos arnauta „hadseregéről”, mely 30,000 emberből áll. Ez a sereg; 30,000 arnauta soha nem volt együtt. Az arnautak egy nomád zsiványnép, mely csak szabad-rablással való kezegetés által birható összetartásra. Hiteles értesülések alapján határozottan állítható, hogy e segítségül Boszniába ment arnauták száma nem több mint 6000 ember.

A prizrendi és novibazári szandzsákban van 25—30,000 arnauta, kik nagyobb részt lépcsőzetesen Szerbia és Montenegró közt vannak felállítva, hogy az osztrák-magyar csapatoknak dél felé való további előnyomulását megakadályozzák. De egy arnauta sereg nem nagyon féltelmes. Ez emberek hősök ugyan az első támadásban, de egy becsületos roham előtt nem képesek megállni. Annál féltelmesebb teszik őket kegyetlenségük. Csak rendes csapatokkal együtt működve bírnak jelentőséggel. És a portának volt is gondja rá, hogy az osztrák-magyar csapatok elegendő nizamot és redifet találjanak magukkal szemben. Az okkupáció kezdeteikor Boszniában és Hercegovinában volt

rendes török csapatok száma 25,000 embert tett. E két hónapban további 25—30,000 ember vitéstett oda. A különféle ütközetekben szenvedett veszteségek levonása után a két tartományban levő török haderő, beleszámlítva a felkelő csapatokat, 70,000 embert tesz, a kik harcdezt és részben jól iskolázott török tisztek vezetése alatt állanak.

Az afgán-kérdés és az angol keleti politika.

Az afgán kérdés és az angol keleti politikát érdekesen világítja meg a bécsi „Presse” egy cikkében, melyből átvesszük a következőket: „Angliának a keleti kérdésben történeti önálló fellépése felkeltette az orosz kormány bizalmatlanságát. Szentpétervártól jól tudják, hol sebeznek meg legérzékenyebben Angolországot; azért tehát Kauffmann tábornok, a ki az orosz oxusvidéki expedíciót vezeti, parancsot kapott, hogy az afganistáni emirnek Oroszország baráti érzelmét fejezze ki. Az orosz katonai küldöttséget az emir fényesen fogadta. Alig tudta ezt meg az angol-indiai kormány, azonnal elhatározta, hogy szintén küldöttséget indít Kabulba, melynek feladata leendő az orosz befolyás ellensúlyozása.

A küldöttség azonban nem jutott el Kabulba. Az afgán határ közelében feltartóztatta és visszautasította az emir egy tiszte, mire az indiai alkirály visszahitta azt. A „Times” Anglia ellen intézett gúnyokat tekint az emireljárást. Oroszország bosszút állt a san-stefáni békelemor-bolásért, Oroszország egyezménye, az afgan emirrel, válasz az angol-török konvenczióra. Perszia és Afghanistan semleges területet képezett Oroszország és Anglia ázsiai terjeszkedése közt. Az orosz kormány ismételt és ünnepélyesen biztosította az angol kabinetet, hogy e semleges területre nem terjeszti ki bódításait. A khivai hadjárat azonban megmutatta az angoloknak, mennyire lehet megbízni Oroszországban loyaltásában; mert e hadjárat is egy ily ünnepélyes ígéret után történt.

Az orosz kormány kabuli viselt dolgai pedig alkalmasok arra, hogy Anglia bizalmatlanságát teljes mérvben feltámasszák a pétervári kabinet ellen. Azon szűgyen miatt, mely az angol-indiai missziót érte, kétségkívül igen erőteljes lépéseket fog tenni az indiai kormány és az angol kabinet. E lépések egyelőre csak az emir ellen fognak irányulni, s Oroszországtól függ, vajjon az ellenségeskedések csak ázsiai területre szorítkozzanak-e, vagy pedig a két ellenfél Európában is mérkőzzék. A török konvencziók azonban, mindegyikre, most lesz először gyakorlati jelentősége Angliára nézve. A brit protektorátus — szükségkép — csakhamar az egész mohamedán civilizáció ki fog terjedni. Beaconsfield keleti politikája innétől tehát három világágrész felé fel, s ugylátszik, az angol miniszterelnök nem íjed vissza ez óriási feladattól. Egyiptomnak felelős miniszteriumot és angol pénzügyminisztert adott. Konstantinápolyban is csakhamar ily változást szenvedhet az eddigi szeráj-kormány. Anglia erőteljes keze, kardcsapás nélkül, ejti hatalmába, a hanyatló mohamedánizmus főszékelyeinek a hatalom gyepőit. Szentpétervártól ugyan ovakodni fognak a keleti háborút már most feljutítani, midőn még a legújabb háboru okozta sebek sem hegedtek be, s egész Oroszország pihenésre vágy. De tán ép e körülményben pillantja meg Anglia a kedvező alkalmat arra, hogy meggyengült versenytársával komolyan számoljon és öt hosszú időre ártalmatlanná tegye.”

A török kormány körjegyzéke.

S a v f e t pasa török külügyminiszternek legújabb körjegyzéke következőleg hangzik:

Konstantinápoly, szept. 16.
Ön előtt tudvák az események, melyeknek színhelye legközelebb a berlini szerződés következtében Bosznia, Hercegovina és Szerbiának szomszédos vidékei voltak s a melyek e szerződés némely határozatainak végrehajtását késleltették. Azon államokkal, melyekkel egyesítettünk kell, nagyobb részt sem rokonságban, de sőt még a vallás és származás semmi kapcsolai által összekötöttek sem levő néptörzsek az annexió eszméje ellen fölláadtak, s elhatározták, hogy annak erőszakosan ellene szegülnek a végtelenségig.

Ellenállhatatlan hatalomtól ragadtatva saját törvényes hatóságait megvetették s azoknak képviselői lettek első áldozataik. Boszniában nem volt ideje a császári kormánynak a néptörzseket az elkerülhetetlen szükség belátására birni, s minden fáradozásai, megakadályozni a véres összeütközéseket közütk s a tartomány occupációval megbízott osztrák csapatainak között, sikertelenek maradtak. Különben a fényes porta, ha e tekintetben némi kételyek merülnének föl, igen könnyen bebizonyíthatná, hogy megtett mindent, a mit a körülmények ténna engedtek e kitörés elhárítására, s legalább e mozgalmannak nagyobb számú kerületekre kiterjedését sikerült megakadályozni.

Az Albániától északra fekvő tartományban, melynek egy része Szerbiával, más része Montenegróval egyesítendő, épen ily önkényes s nem kevésbé jelentős mozgalom hatalmaskodott el a lakosság között, s az egyesült, hogy az említett intézkedéseknek, — melyek öt elválasztani törökekre kiterjedését sikerült megakadályozni.

el, meggyilkolva Mehemed Ali musirt, ki a fényes portától küldetett, hogy a kedélyeket lecsendesítse, s hajlandókká tegye a lávát a békára a berlini szerződés határozatainak. A bűnösök megfogják kapni megérdemelt büntetésüket, s a fényes porta e vidékeken latba fogja vetni tekintélyét, hogy e területet kicserélése a lehető legrövidebb idő alatt eszközölthetessék. Midőn az eseményeket ön előtt elsorolom: főleg annak constatására fektetek súlyt, hogy a császári kormány nemzetközi kötelességeinek egyikét sem szegte meg; hogy szünetlenül a berlini szerződés határozatainak végrehajtásán fáradozott; s ha az eredmény nem felelt meg várakozásának, azért őt felelőssé tenni semmiképpen nem lehet. Nem volt időnk e veszélyek elhárítására s az összeütközések kiküldetésére, és nagyon igazságtalan dolog lenne nekünk tenni szemrehányást a mutatkozó nehézségek miatt, melyek magában az elérni iparkodott célban gyökereznek. Mi tudjuk, hogy becsületesek voltunk: s ha kellene a legmeggyőzőbb bizonyítékokkal igazolni ezt, s reméljük, hogy a hatalmak hitelt adnak mind nyilatkozatainknak, mind a tények bizonyítékainak.

Kérem ön olvasza fel e körsürgőnyt a külföldi miniszternek.

Aláírva: S a v f e t.

Olasz agyarkodások Ausztria ellen.

A párisi „Temps” bécsi tudósítója, ki nem régebben beutazta Olaszországot, a következőket írja: Az „Italia irredenta” fejei határozottan megállapított programmal, tökéletes és szabályos tervvel, pénzárakkal, lapokkal, vagy is mindenkel birnak, mire egy akciótárhoz szükségesek. Garibaldi és Avezzana a tábornokok vezetői a szövetségnek. És az ő szeszélyességük és népszerűségük már elég biztosíték valamennyi öszélyeskedés iránt; de ezen vezetés csak névleg és tiszteletbeli: az „Italia irredenta”-hoz tartozó túlméltan fiatalok pedig holnap már elhagyhatják ezt a vezényletet, hogy egy erősebb impulzusnak engedjen.

Cairol, ennek kollegái és barátai, Garibaldi és Avezzana tábornokok, szenvedélyesek és mérsékelték, Italia irredenta, mind, mid egyetértéssel a cél elérése iránt, a mely abból áll: hogy Italia egysége befejeztessék; a diplomatiára csak a kabinet tagjai számitanak; de a többiek nem hisznek abban többé; ezen utóbbiak közül némelyek Lazaro parlamenti taggal s a nápolyi „Roma capitale” nevű lap szerkesztőjével be akarják várni, míg Olaszország oly erős lesz, hogy keressék tegye szövetségét; a többiek a közvetlen actió emberei. Minden cifrázás és nagyítás nélkül ilyen a helyzet, a mint azt rövid, de tanulságtejes római és nápolyi kirándulásom alatt fölismertem.

Hozzá kell még adnom, hogy velenczei utazásom nem változtatta meg első impressiómat; az Adria partján több őszinteséget találtam, itt a fátol nem oly sürű, mely Romában és Nápolyban az „Italia irredenta” nyugtalanító realitását fűdi: de találtam a p a n g o a g i t a t i o jelenségeit is, melyet a nápolyi bizottság velenczei hívei szítanak; ok várnak ugyan, de türelmetlenül. A sztriaz szomszédsága különös óvatosságra kényszeríti őket; melyre különben szorítva vannak ugy a bécsi kormány figyelmé, mint az o l a s hatóságok eszébe áll. — Egyébiránt azt hisszük, hogy az „Italia irredenta” határozata azon külügyi expozitól függ, melyet Corti a kamarák elébe terjesztend.

A román kormány körjegyzéke külföldi ágenseihez.

A román kormány jegyzékben válaszolt Stuart orosz főconcul követelésére Bessarabia átadását illetőleg. Az ideiglenes román külügyminiszter körjegyzéket intézett külföldi ágenseihez e válasz meggyarazatán. Közöljük belőle a fontosabb pontokat.

Az 1857-ki átadás alkalmával — írja a román külügyminiszter — két bizottság működött: az egyik internationalis bizottságot a signatarius hatalmak delegáltjai képezték. Ez a Moldova és Oroszország közt megállapította a határokat. A másik orosz és román fölhatalmazottakból állt, és csak az volt teendője, hogy az alábbi commissio munkálatai alapján retrocedált területet kiszolgáltatassa, illetőleg átvegye. Munkálkodása tehát csak localis természetű birt. Most a természet kiszabta a határt; ezt kimondani, annak teljes megállapítását jelentené. Az orosz jegyzék ellenkezésbe jön magával, midőn az államfők megbízásával ellátott delegáltak javasol, és másrésről azt állítja, hogy a területátengedés azért nem fog szükségképpen internationalis actus természetűvel birni. Az orosz jegyzék értelmében kiküldött delegáltak tettel telj hatalmukból folynának és így nemzetközi és ünnepélyes jelleggel bírnának.

Az orosz jegyzék további véleményét fejezi ki, hogy a határok megállapítása után e bizottság átadhatná a román hatalomnak Dobrudzát. E kérdést nem érintettem válaszümban a következő okokból: Oroszország nem tulajdonosa Dobrudzának, hanem csak materiális birtokosa. Ezen terület átengedése tehát nem képezheti Oroszország és Románia közt megállapodás tárgyát. Románia nem Oroszországtól, hanem Európától kapta a Dobrudzát. Nem szükséges hangsúlyoznom érdekeinket, melyeknél fogva minden bebonyolódást el kell kerülnünk, a melyet később Románia ellen lehetne kiskikmányolni.

A két operációnak együttes végrehajtásával Bessarabia átengedésével és Dubrudza birtokba vételével elismernék azoknak összefüggését, visszacsúsnák a csere eszméjébe, melyet mindenkor erőlyesen visszautasított Románia és a berlini szerződés is mellőzött. Ha e t-kinetben a legkisebb kétértelmesség is lehetséges volna, Romániának majdnem lehetetlen volna elvállalnia Dobrudzát. Midőn meghajol Románia Európának összhangzó akarata előtt és a körülmények hatalmánál fogva tűrnie kell ezen területi változtatásokat, azért még a san-stefanoi szerződésre nem akar visszaterüni; a melyet tündetleg szüntetett meg a congressus.

A mi Oroszország kívánságát illeti, hogy sür-gősen akarja megszállni Bessarabiát, ez esetben nem várhatjuk meg a parlament összeülését, és eltűrnék a berlini szerződés által alkotott helyzetet. De a kényes pontot csak szükség esetében és a legnagyobb óvatossággal fogja ön hangsúlyozni.

Azt is megjegyezheti, ágens ur, hogy Bessarabia haladéktalan átengedésének követelésével szemben a törvényhozó testületek számára nem maradna más teendő, mint eszközöket szolgáltatni a kormány kezébe Dobrudza megszállására és kormányzására, és a jogegyenlőség kérdését tárgyalni.

A mi a jogegyenlőséget illeti, a jelen parlament mindenféle jogokat tárgyalás alá veheti a politikai jogokon kívül. Erre csak a Constituante van hivatva. Az alkotmányozó gyűlés pedig nyilván nem tñhet csúze addig, míg katonai megzátlás alatt áll az ország. Exorbitans, ellenmondással teljes volna, ha Európa beleegyezvén függetlenségünkbe, kényszeríteni akarna bennünket, hogy alkotmányunk flagrans megsértésével kezdjük uj existenciánkat és választó testületeinket olyan occupációval szemben hívjuk egybe, melynek föntartása iránt idegenek vagyunk és azok is akarunk maradni.

Fogadja stb.

Kampinianu.

TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Kolozsvármegye 1879. évi költségvetése.

Sorszám	Mellékletek száma	A rovatok megnevezése.	1878. évi eredmény	1879. évi indítványozottak		
			frt	kr	frt	kr
I.		A közigazgatási tisztviselők és szegődöttek rendes fizetése	38400	—	38400	—
II.		Ezek mellékjárnálkai	200	—	200	—
III.		A közigazgatási szolgaszemélyzet rendes fizetése	2300	—	2300	—
IV.		Ezek mellékjárnálkai	790	—	790	—
V.		Hivatali helyiség bérlete	—	—	—	—
VI.		Irodai szükséglet	2500	—	3500	—
VII.		Utj költségek és napi díjak	100	—	300	—
VIII.		Megyeri épületek fenn tartási költségei	300	—	300	—
IX.		Egyéb rendszerezett kiadások	200	—	400	—
X.		Előre nem látott költségek	200	—	200	—
Összesen			44900	—	46390	—
Fedezet						
XI.		Fekvő vagyonból jövedelem	—	756	—	756
XII.		Elhelyezett tőkék	—	—	—	—
XIII.		Egyéb jövedelmek	—	—	—	—
Összesen			—	756	—	756

B E L F Ö L D.

(Kereskedő ifjuság hája. — Segély-gyűjtés. — Filler-estély)

S.-Sat.-György, 1878. szept. 24-én.

A kereskedő ifjuság által f. hó 21-én rendezett táncestély képezte megnyitását boszniai sebesültek segélyezésére rendezendő estélyeknek. Az estély zártkörű volt s ezzel meg van fejtve, hogy miért nem teljesedtek a mulatsághoz kötött nagy remények, annak népességére vonatkozólag.

Az első negyben 24 pár vett részt, s ennél magasabbra a tánczosok száma nem is emelkedett. Természetes, hogy ily csekély szám mellett bátran keringhettek a párok a terjedelmes varrosi diszteremben, menten a zsufolsággal járó összeütközések eshetőségétől.

A mi kellemesen lepett meg, az volt, hogy a hölgyek távol maradtak a szükséglettel luxus káprázatos kifejtésétől s megmutatták, hogy az izlés és csin az egyszerűséggel nemcsak hogy ellentétben nem áll, sőt kitűnően összeegyeztethető. Ez sikerült nekik s óhajtuk, hogy más alkal-makkor is sikerüljön hasonló mérvben.

Örömmel tudathatom, hogy városunk hölgyei is megkezdették tévékenységüket sebesültek érdekében. Rendes bizottságot alakult, mely azonban számos gyűjtő-ívet bocsátott ki. S bármerre vezessen utad, beteljesül rajtad azon francia közmondás: „semmi sem történik meg olyan bizonyosan, mint az előre nem látható.”

Utcán, étteremben, czukrázatban, casinóban, sehol sem vagy biztos, hogy betoppan egy „segély-gyűjtő”, szép asszony, vagy szép leány személyében, s ha ez egyszer megtörtént, az is bizonyos, mint a kétszer kettő, hogy tárczád, mely a szép kéregelőn szivható szavaitól napfényre került: sokkal érzékeltlenebb lesz e föld nehézségei ereje iránt, mikor ismét zsebedbe csuszátod. Elmenekülni ne akarj! Ha megkísérted, azonnal

rajtad üt az említett közmondás egy másik gyűjtő képeben, ki a lépcsőn állja el utadat.

Hanem azért adakozzunk e szívvvel, míg van mit s csak az esnek jobban szívünknek, ha szükségtelen volna az adakozás.

Holnap este lesz a „segély-gyűjtő nők térsasága” által rendezett első filler-estély, a hol 10 krajczárért mindenkinek megengedtetik, hogy minél több tépést készítsen a szenvedők részére. A férfiak kötelességvővé tétetett, hogy a nők ezen estélyeken el ne unják magukat. Szívesen tesszük meg ezt is.

Circulus.

Távírdakezelők kiképzése végett tanfolyamok nök számára.

Távírdakezelők kiképzésére újabb (hatodik ízben) tanfolyamok fognak tartatni Budapesten, Temesvárott, Kassán, Kolozsvárt, Nagy-Kanizsán és Zággráiban, az e helyeken székelő kir. távírdigazgatóságoknál.

E tanfolyamokra, melyek f. évi október hó 12-én nyitnak meg s 6—8 hétig tartandak, halgatókul kizárólag csak nők vétetnek fel és pedig korlátolt számban: Budapesten és Zággráiban husz-husz; Temesvárt és Kassán tizenöt-tizenöt; Kolozsvárt és Nagy-Kanizsán tíz-tíz.

Felvételnak pedig azok, kik

- 1) a magyar korona területén születtek;
- 2) 18-ik életévüket már betöltötték, de a 30-ik évüket még nem haladták túl;
- 3) egy felsőbb elemi, illetőleg polgári iskolát vagy tanításra jogosított és nyilvántartási jogal felruházott magán növendék kiélelték sikerrel végeztek a magyarul és németül (Horvátországban horvátul, és németül) beszélnék és ugyanezen nyelveken tisztán, könnyen olvashatóság irnak: megjegyzetvén, hogy más hazai vagy idegen nyelvek ismerete az illetőkre nézve a felvételnél is előnyül szolgál;
- 4) épek, egészséges testalkatuk és
- 5) feddhetetlen jó erkölcsűek.

Azok, kik ezen tanfolyamokra felvételt nyújtani akarnak, kötelesek az iránti kérelmüket sajátkezűleg írva és a fennebbi követelményeket igazoló okmányokkal u. m. keresztlevéllel, iskolai, orvosi és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelve a budapesti, temesvári, kassai, kolozsvári, nagy-kanizsai és zággrábi m. kir. távírdigazgatóságok közül ahhoz, melyiknél a nyitott tanfolyamot hallgatni akarják, legfeljebb f. évi október hó 5-éig benyújtani.

Az özvegyek kérelmükben ezen körülményt valamint netaláni gyermekeik számát is tartoznak felemlíteni.

A kitűzött határidőn túl beérkező vagy a szükséges bizonyítványokkal kéllőleg fel nem szerelt kérvények nem fognak tekintetbe vétetni.

Azok, kik a tanfolyamra felvételnyáik alapján felvehetőnek fognak találatni, erről tudósítatván, kötelesek f. é. október hó 10-én az illető igazgatóságnál jelentkezni, mely alkalommal szép és helyes íráskuk tekintetében, valamint nyelvismeretükre nézve előzetes vizsgálat alá fognak vétetni s végleges felvételük csak e vizsga sikerülte esetén fog kimondatni.

Minden tanfolyam hallgató köteles a beiratás alkalmával o. é. két (2) frtot fizetni az ugyanakkor neki átadandó „Távírai szabályok és díj táblák”, valamint távírdahálózati térképért.

A magyaryelven (Horvátországban horvát nyelven) előadandó tantárgyak lesznek:

1. népszerű villamosságban;
2. gép- és kapcsolásban;
3. földrajz különös tekintettel a távírdahálózatra;
4. távírdi szolgáltatási utasítás;
5. a távírdavezetések építésének főbb elvei;
6. a gyakorlati távírdaszolgáltat.

A tanfolyam bevégeztével a hallgatókkal minden előadott tantárgyból részint szóbeli, részint írásbeli vizsgálat fog tartatni a távírdigazgatóság vagy helyettesének felügyelete alatt.

Azok, kik a vizsgálatot sikerrel kiállították, képességüknek igazoló bizonyítványt nyernek.

Az ekként minősített kötelesek az önálló működésre szükséges gyakorlat megszerzéséig dijazás nélkül egy az illető igazgatóság által körül-ményeiknek lehetőleg megfelelően kijelölendő kir. távírdi tisztai állomáson magukat a szolgálathoz bevezettetni.

Az önálló működésre való képesség elérése után, egyelőre a szükséghez képest napidij mellett szolgálattételre fognak behatolni.

Az állandó alkalmazás az illetőknek egyelőre nem, de később azon időpontra helyeztetik ki-látásba, midőn a még alkalmazásra váró, már be-gyakorolt régibb jelöltek el lesznek helyezve.

Adakozások.

Sebesült harcosaink és hátramaradt család-jaik részére a kolozsvári r. kath. leányiskola tanítónő saját és növendékeik körében 15 frt 89 krt gyűjtöttek; továbbá 5 kilogramm és 25 dekagramm tépést és sebkötőket készítettek s ad-ták át szerkesztőségünknek. A t. tanítónők és tanítványai eme buzgalma és nemes áldozatkész-sége valóban szép példát szolgálhat városunk többi iskoláinak növendékei előtt is. A 15 frt 89 krhoz egyes tanítványok és tanítónők a következő összegekkel járultak: I. osztály: Augasztin Róza 10 kr, Benel Melánia 10 kr, Besztercei Vilma 5 kr, Beczkai Vilma 20 kr, Fánfuri Anna 10

kr, Kovács Róza 10 kr, Bacista Luiza 10 kr, Pattó Anna 10 kr, Kruczik Vilma 10 kr, Kámpel Erzi 10 kr, Horváth Juli 10 kr, Kerekszegi Lina 10 kr, Nyiresán Róza 20 kr. II. osztály: Alsó Ilona 5 kr, Brásztó Vilma 10 kr, Czerny Minka 5, Czerny Mái 5 kr, Hancz Luiza 10 kr, Pittelka Nelli 4 kr, Román Mari 8 kr. III. és IV. osztály: Bánya Tinka 10 kr, Kallós Anna 10 kr, Linder Ottó 20 kr, Szigethy Ilka 20 kr, Walter Berta 20 kr, Szöllősi Róza 10 kr, Kruczik Mari 10 kr, Eib Klára 10 kr. Szabó Anna 10 kr, Szabó Leontin 10 kr, Teszler Szidi 10 kr, Burekhárd Ida 10 kr, Marsalkó Vilma 20 kr, Pap Róza 20 kr, Gyermán Róza 20 kr, Sándor Mari 10 kr, Bak Luiza 20 kr, Némethy Lenka 22 kr, Szabó Gizella 15 krajczár, Gamási Ida 10 kr, Spallér Róza 10 kr, Schmidt Anna 10 kr, Vida Jenny 10 kr, Pratta Vilma 30 kr, Bessenyei Róza 10 kr, Zichu Anna 10 kr, Jánki Ottó 10, Fogarasi Teréz 10 kr, Gergely Róza 10 kr, Varga Anna 10 kr, Hancz Juli 10 kr, Benedek Emma 10 kr, Fekete Etelka 10 kr, V. és VI. osztály: Bauer Kata 10, Bozsán Mari 20 kr, Gáspárik Ilka 25 kr, Lechmüller Róza 10 kr, Harmath Gizella 25, Bartha Ilona 20, Sandner Anna 20 kr, Jöger Erzi 20 kr, Monostorián Ilona 20 kr, Hancz Vilma 10, Fukász Jolán 20 kr, Lichtenstein Róza 10 kr, Krémer Giza 20 kr, Fröhlich Ilona 20 kr, Nagy Róza 30, Fekete Margit 10 kr, Szabó Irma 20 kr, Némethy Mari 30 kr, Bartha Erzi 25 kr, Kalmár Fanny 10 kr, Vaszi Ilona 25 kr; a felső leányiskolából: Szombathelyi Angella 40 kr, Gergely Mari 30 kr. Összesen: 10 ft. 89 kr. Továbbá a tanítónők: Salamon Klára 1 ft, Bartha Paulin 1 ft, Schwarzel Adél 1 ft, Szigethy Kata 1 ft, Markó Matild 1 ft, együtt 5 ft. Összesen készpénzben: 15 ft. 89 kr. Továbbá ugyancsak a sebesültek számára Orbán Mari, Ilona, Róza és Ella egy csomag tépést küldtek be szerkesztőségünkhez. Mindez adományokat rendeltetésük helyére fogjuk juttatni. Második gyűjtésünk összege a lapunk tegnapi számában kimutatott 30 ft. 48 kr, és mai 15 ft. 89 kr, együtt: 46 ft. 37 kr.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1878. szept. 25.

— **Megnehezült az idők járása felettünk:** Magyarország több sebből vérzik! A nemzetközi politika kényszerűsége által ránk erőszakolt akció nyílt és véres háborúvá fajult s a magyar nemzet fiai életükkel, testük épségével, áldoznak a haza oltárán, míg a természet nagy csapásai által amugyis megzavart gazdaság a munkacserő elvonásából származó veszteségek alatt sanylik. A családok legjobb erői szeretkeik től távol, s a gazdaság visszamaradtoktól gyámoló nélkül, még a megélhetés aggodalmait is kénytelenek hordozni!!

Az emberiség, a hazafiság ily tényekkel szemben érzéketlen nem maradhat s a nemzet nem nézheti közönyösen fiai vesztét, a sebesültek kínait, a családok szűkölködését, s azok, kiket koruk és vagyonai állapotuk e terhek közvetlen hordozásától megmentett: teljesítsék szintén kötelességeiket adományaik gyors és bőv felajánlása által.

Pénz, termény, élelmi szerek, bor, gyógyanyagok, tépés, sebkötők sat. egyként szívesen fogadott adományok s szerkesztőségünk készséggel vállalkozik a közvetítésre.

Első sorban a nemes női szívekre hivatkozunk, kik ellenállhatatlan hatalmukkal annyiszor miveltek csodákat a jótékonyág mezején. Legyenek ők a vezérek e nemes munkában s a férfi világ készséggel követendő zászlójukat!!

— **Ó felsőge** vallás- és közoktatásügyi magyar minisztere előterjesztésére, György István n.-szabeni plébános, tiszteletbeli kanonok és pápai kamarásnak, a szőregi (de Zerwg) címzetes apátságot díjmentesen adományozta.

— **A királyné** Gödöllőn vadászati mulatását nagy kedvvel folytatja; tegnapelőtt a tótmezei határban volt, a vadászathoz udvari vonatot akartak a felsőge királyasszony rendelkezésére bocsátani; de a királyné a kellemetlen időjárás daczára lóbaton tette meg a hosszú utat; a külön vonatot pedig csak Nopcsa főudvarmester, Festetics grófné, Ferenczy kisasszony, az udvari utazó pénztárnok és a szolgásmestert ment Rákospalotáig. Délután 6 órakor esett az eső; az udvari vonat visszaérkezett Gödöllőre ugyanazon személyzettel, — de a királyné, ismét lóbaton tért vissza. Környezetéből néhányan kísérték. Ő Felsőgehez új vendég jött, a toskánai herceg, s ma Gödöllőn lesz már a kis Valéria főhercegnő is.

— **A földmivelés-** ipar és kereskedelmi m. kir. miniszter ur arról lapunkat, hogy Boszniában, Gracanicán, Glasinácson, Jajcén és Rogoticán, Hercegovinában pedig Mostarban, Dománovicson, Stólacon, Ljubuskin és Nevesinjen új távirati állomások állítottak fel, melyek magán táviratok kezelésére is fel vannak hatalmazva.

— **Borosnyai László** honvédszázados hadbíró temetése tegnap (szept. 25.) délután nagy részvét mellett ment végbe, a Blasini-villában, az elhunyt lakásán már 3 órakor a résztvevők nagy serege gyűlt egybe, a helyi állomások és

szes honvéd- és közös hadseregbeli tisztikar, az összes polgári hivatalok főnökei és személyzetének nagy része és mások számosan városunk minden rendű osztályából jelentek meg, hogy a derék honvéd és hazafi iránt lefolyó a kegyelet adóját. A tiszt. Szász Gábor ev. ref. esperes által tartott megható gyászbeszéd és egyházi szertartás végeztével, a koszorúkkal borított koporsó a gyász kocsira helyeztetvén, megindult a hosszú gyászmenet a katonai zenekar gyászenéje mellett. A koporsó elhelyezése a temetőben is egészen katonai tisztviselői történt.

— **A kolozsvári** „Hitelbank és Zálogkölcsön társulat” üzleti irodája újabb intézkedés folytán october 1-től fogva reggeli 8 órától kezdve déli 12 $\frac{1}{2}$ óráig, s délután 3 órától 5 óráig áll nyitva a t. közönség számára.

— **Egy független, szabad szellemmel bíró** lap indul meg Háromszék-megyéjében. Háromszék” czim alatt. Azt mondja az előfizetőknek, hogy az Erdélyben megjelenő lapok kivétel nélkül a kormány nézetének hódolnak, következképpen a „hamisítatlan közvélemény átlalok kifejezésére sem találhat.” Apellál a józan szélességre s azon czíra ígéretet teszi, hogy „az igazság fényével fogja megvilágosítani az országot, a székei nemzeti (?) helyzetét.” Meg fog emlékezni „a honatyák viselt dolgaival” és küzdeni igérkezik a sajtóiroda és „megvesztegetett írkások táborával,” tehát nem ellene. Összekötéssel lesznek Romániával, (kétsgtelenül Boszniával és Hercegovinával is,) de tiltakozni fog az annektálás ellen. „Szász testvéreinket” védelmébe veszi, de nem lesz kenye a népmíták. Ez a sok szép gyönyörűség dolog mind október 1-én lát napvilágot, ha a józan szélesség elég kegyes lesz a 6 ft előfizetési árt kiszúrni érte. Részünkről nem vagyunk tájékozva még a felől, hogy a „Nemere” ezek után szörnyet hal-e ijedőben ezektől az épületes tudnivalóktól; de azt hisszük, hogy a szélesség mégis különbséget tud tenni egy jól szerkesztett lap, és legalább a gyarló felhívásból méltán következtethető sületlen irkálhatnamság között. A „Nemere” az utóbbi időkben a nagy lapok előtt is tekintélyre emelkedett s Háromszék érdekeit teljesen képviseli; mire való hát ott még egy, szabad szellemmel bíró lap? A „Háromszék” szerkesztője valami Veres Gyula leendő s a mint a felhívás mondja: „előfizetők és hirdetőket elfogad Bernstein Márk”. Különben a lap megjelenik „a székei föld kebelében”, szerkesztődik a „Veres Gyula ügyvéd lakásán” s kiadó-hivatala van „a piacon, Bogdán testvérek háza”. Ajánljuk, hogy a szerkesztőségi könyvtár számára mindenek előtt egy jó magyar nyelv-tant s a magyar helyesírás szabályait szerzők meg, mire nézve különben előre is biztosítékot találhatunk a program abbéli ígértében, mely szerint „a szerkesztőség tudomást fog venni az ész vívmányairól.”

— **K. Papp Miklós**, a „Hon” tárczájában, a következő adomát beszéli el: Evkekkel ez-elt, midőn a Margit sziget tervszerű ujjalakítását megkezdették, a herceg egész érdeklődéssel tartózkodott a szigeten. Ott lakott a hol most az inspector lakás van. A sziget szépült, gyönyörű alakot nyert, az építkezések gyorsan haladtak. A park fái szaporodtak, s egész festői csoportok váltak ki. A herceg sokat gyönyörködött bennök, csak az bosszantotta, hogy a szigeten elszaporodott tömegtelen vércse miatt az éneklő madarak nem tudnak állandó fészket rakni, pedig mit ér a fa, ha rajta nem énekel a madár? Egyszer a herceg előtt csipett el a vércse valami madarat. Elhatározta, hogy statariumot fog tartani a vércsék fölött. Szemben találja Magyar, a főkereszt. — Magyar uram van-e puszkája? — Van fenséges uram. — A vércsek nagyon elszaporodtak, le kellene lödözni. — Igen fenséges uram, de nekem nincsen most időm rá, sok a dolgosom, közöttük kell hogy legyenek örökké. A herceget átlátta, hogy Magyar uramnak igaza van. A legközelebbi alkalommal kihozatta Alosuthról legkittünbb vadász-fegyvereit, s reggelként mikor pitymallani kezdett, — már a herceg folytatta a vércsek fölött a statariumot. A mint egy reggel korán Magyar uram a főherceg lakása felé tart, látja a felhomályban, hogy egy alak, kezében fegyverrel, a főherceget halálosbójának az ablakán lép ki. Mikor közel értek egymáshoz, akkor szólaltak meg. — Fenséges uram — Azt akarja megtudni, hogy miért járok én az ablakon keresztül? Hát tudja, a komornyikom az előszobában nagyon édesen alszik, nem akartam szegényt ilyen jókor felkeltetni!

— **Meghívás.** A kolozsvári tud. egyetemi kör szombatn f. hó 28-án d. u. 6 órakor alakuló közgyűlést tart, melyre a tagok tisztelettel meghívotnak. A gyűlés tárgyát a választások végleges megejtése képezi. Kolozsvárt, 1878 szept. 26. Nemes Elek, választási elnök.

— **A közelebbi m.-vásárhelyi hadgyakorlatok** alkalmával, midőn a katonaság a Koronka felé vezető országúton vonult a gyakorló helyre, egy szembe jövő jármag fogat szarvasmarhák megijedtek és a szekérrel együtt az árokba zuhantak. Az eseményben az volt a legsajnosabb, hogy a szekeren állt tulajdonosnő súlyos sérüléseket kapott s csak másnap tért eszméltre. A tisztas öreg nő, mint az „Urd. Híradó” sajnálattal értesül, az irodalom terén is előnyösen ismert Jakab Ödön édes anyja.

— **A dévai önkéntes tűzoltó-egylet** cigány zenekara feloszolván, egy nagyrészen városi ifjakból álló zenekar van alakulóban. Eddig-élő már vagy tizenhaton, nagybőrára mind zenétől ajánkozta is működő tagokul Cserni Alajos karmester vezetés alatt.

— **Lozsád**on, mint a „Hunyad” írja közö- lebről egy embert, ki nemrég gyújtogatás gyanujában állott, agyonverték.

— **A Bem-szoborbizottság** a szobor talapzatához szükséges kőm kijelölése és a további intézkedések megtétele czéljából Ditrőba utazott.

— **Déva** városának ügyeszerető értelmisége egy új intézmény létrehozásán dolgozik: egy kisdédvő-intézet felállításán. Az ez ügyben kiküldött bizottság, e hó 22-én elhatározta, hogy minél több alapító és részvényes tagot fog megnyerni az ügynek a kibocsátandó felhívó-ívek útján. Az ívek kibocsátásával: Barosai Kálmánné és László Sigmund bizattak meg.

— **Haró községe** mellett a Maros át-metszése 5 évi vajadás után folyamathat tétért, s remélni lehet, hogy még e hóban be is fejeztetik.

— **A magyar könyvnyomdászati** ipar a párisi kiállításon a legdicsősebb elismerésben részesült, s mint írják, a lissaboni kir. államnyomda igazgatója a kiállított tárgyaknak vétel vagy csere útján átengedését kérte. Tekintve a lissaboni könyvnyomda-ipar előre haladottságát, ez igen hízolgó kitüntetés hazai iparunk részére.

— **Az országos magyar gazdasági** Egyesület budai keitész, vinczellér- és pinczester képző intézetében 5 tanuló hely van üresedésben. Felvételnak e helyekre oly ifjak, kik 16. évüket betöltötték, ép, egészséges s a munkára alkalmas testalkattal bírnak s legalább is az elemi iskolák tantárgyaiban jártasak, mit vagy iskolai bizonyítvány vagy felvételi vizsga által kell bizonyítaniok. A tanfolyam két évig tart. A felvett első éves tanulók évi teljes ellátásukért a ruházatot kivéve 10 ftot, a másodévesek 80 forintot fizetnek, mely összeg főlvi részekben előre fizetendő. Szegény s árva, de különben jó bizonyítvánnyal bíró ifjaknak a tartásdíj egészen vagy fele részben el is engedtetetik. A kérvények 14 nap alatt kellően felszerelve alulirothoz küldendők be. Budapest (viziváros) 1878 sept. 15-én Molnár István, igazgató-tanár.

— **Brünben** megbukott a Bauer Otto posztógyárvezér. A passiva félmillió; három brünni bankintézetem kívül különösen brünni posztó czégek érdekeltek.

— **Bismarck ingei.** Ha az ember oly bíresság lesz, hogy nevét az egész világ emlegeti, bizony ki van téve annak, hogy az emberek életének legkisebb mozzanatairól is érdeklődést tanusítanak. Így ki lesz menthető, ha most Bismarcknak ingeiről fog szólni az ének. — Bismarck ugyanis egy berlini ismeretes fehéreműgyárosnál készített ingeit, kinél nemrég egy tuzatot rendelt azon megjegyzéssel, hogy küldjék utána Varziuba. Az ingek csakugyan el is küldettek. Egy hét múlva azonban az üzlettulajdonos levelet kap a hercegnőtől, melyben az panaszkodik, hogy férje a herceg számára küldött ingek nem használhatók, minthogy a jobb ingujj jóval rövidebb a balnál. A gyáros rögtön viszsza-kérte az ingeket, miután előbb csodálattal fejtezte ki a sajtáságos tévedésen. Helek nultak, de az ingek nem küldettek vissza, ezek helyett azonban Bismarcknak egy sajátkezűleg írt levele érkezett, melyben a herceg üdvözlí a gyárost, azon pompás eszmérrt, mely az általa fölaltalt ingekben nyilvánul. Ő — ugymond — rendkívüli módon örül annak, hogy végre van oly inge, mely nem zavarja őt az írásban; a jobb ingujj ugyan rövidbe lévő, a kézől nem akadályozza; kéri végre, hogy ezentul is csak ily ingeket készítsen számára. . . . A mily bámulataba ejté a gyárost a munkásnői által elkövetett hiba, ép oly meglepetés volt számára a hír, hogy belőle saját híre és tudta nélkül egyszerre „föltaláló” lett.

— **Csendélet Olaszországban.** Santa Sofia olasz mezővárosban évenként szept. 16-án nagy bucsu van, melyet messze földről látogatnak. A „Stella d'Italia” tehát jelenti, hogy a nyolcz óra alatt, melyet a bucsu az idén igénybe vett, nem kevesebb, mint hatvankét rablást is fordult elő e városkában. A lap egyuttal dicsőretel jegyzi meg, hogy viszont egy eset sem végződött emberhalállal.

— **Ha igaz, furcsa.** Grácban jó idő óta halomszámra vesztek el jobbra Bécsbe szóló ajánlott levelek. Hiába volt minden elővigyázat. A dolgot nyitjára nem tudtak rájönni s az állam ezeket fizetett kártérítésül. Nagysokára az igazgató magához vette a leveleket és maga szállította, mert már rossz szellemekről kezdtek beszélni. S kislút, hogy nála is megsemmisült az ajánlott levelek egyik része. A dolog úgy esett, hogy a levelek bizonyos étető anyaggal kenettek be, minek folytán azok porrá semmisültek. A tetteseket nem is gyanítják.

— **A fekete szövetség** összes, fel-ségárlással vádolt tagjait fölmentette a prágai esküdtsek; csak Czapeket, a szövetség fejét ítél-ték el egy hónapi börtönrre, lopásra való csábítás bünténye miatt.

— **Ritka majom** látható ismét a berlini aquariumban, mely, mi az emberhez való hason-latosságát illeti, minden egyéb fajt fölülmul. Eza

gibbon, az ugynevezett hosszú karu (hylopatés) majomkhoz tartozó négykezű. A még fiatal állat 25 centiméternyi nagy szürke szőrral bir, arca csupasz fekete s fehér szakállal van kerítve. Leg-bámulatosabb egyenes járása, melyet Virchow ta-nár „valdó tüneménynek” tart. A gibbon úgy sétál, mint egy kötél-tánczos, balancirozva, a mi ko-mikus látványt nyújt. Nagyon gyöngéd viszony-ban él a csimpansz majommal, melylyel együtt lakik. Az öreg majom mélyen vonzódik a kisgib-bonhoz, melyet czirogat, csókol és körülvisz a ka-liczikában. Természetes, hogy tömérdek nézője van mindig.

— **Harez a virágok ellen.** Az alai osztrák olasz határállomáson egy idő óta furcsa dolgot visznek végbe az átutazókkal az olasz vá-m-őrök. Elvesznek ugyanis az embertől minden leg-kisebb virágot, még ha egy szerény ibolyácska volna is. Így — panasolja az „Arena di Vero-na” — szept. 19-én a new-yorki Levis Lass Led-yard családától erőszakkal elvettek egy virág bok-rétát. — Szeptember 20-án még furcsább eset történt. Bibra báró, római bajor követ, utjából a Gothárd-hegyről néhány rózsát hozott magával, kalapjára tűzve. — Csodálkozva a finánczok fu-rca követelésén, hogy tegye le a rászt, élénken protestált az ellen, megmondván, hogy ő kicsoda. De ez sem segített rajta, bár a finánczok kissé udvariasabbak lettek, s csakugyan fölmutattak neki egy miniszteri rendeletet, melynek az alapján eljárának. Hogy mi lehet az oka ennek a virág-gyűlöletnek, azt még nem tudja senki.

— **Marocóban az éhhalál jűdhöng.** Minden nap 30-40 ember hal meg éhen. Egy négy éves fiút találtak elevenen eltemetve, ki ma-gát a földből kikaparni kezdte; ijedőben megörlt. Azt mondják azért temették el, hogy másnap ki-vehessék őt s megehessék.

— **A londoni „Graphic”** szerint az an-goloknak is meggyűlt a bajuk Cyprus szigeten. A lap így szól: „Nem megy oly simán a dolog, mint a világ gondolta. Már is irigykedtek, hogy oly könnyen jöttünk a kinoshoz. A hőség s az élvezhető víz hiánya nagy szenvedést okoz a ka-tonaság közt különösen; 25 százalék betegedett meg a meleg idény első hetében máris. S ezen hő-ség egész októberig tart. Azután egész áprilisig folytonos eső, nedvesség, köd, sár és unalom.”

— **Montenegró mint örökös.** Emli-tettük régebben, hogy bizonyos Buchwostoff ne-vű uri ember végrendeletet hagyott hátra, mely szerint fél millió rubelt Montenegró számára ha-gyományoz, hogy ez összeg jótékony czélokra for-díttassék. Azonban, mekkora csalódás! — Az el-hunyt moszkvai lakásán félmillió rubel helyett csak 250-et találtak. Ehhez járul még 71,000 rubel, mely kötelezvények alakjában egy banknál van letéteményezve. De a többi pénz, mely 5 száza-lékos, előmutatóra szóló papirokból áll, nyomtala-nul eltűnt. A rendőrség kutatása mindedig sikerre nem vezetett.

— **Új bolygót fedezett föl** Péter ta-nár Clintonban, Amerikában. E bolygóval, mely tízegegyedik nagyságu, az ismert kicsi bolygók szá-ma 189-re rug.

— **Californiában** az arany-ásás végpusz-tulást hoz azon állam gyönyörű növényze-tére s termékeny földjére. Az aranybányák kiak-názhatása végett a folyamok egészen elpusztítat-tak: vizök mocsárrá változik s a föld nedvesíté-sét már nem is eszközölhetik. Így a Sacramento folyam is merő iszap-pá s mocsáros árokká fa-jult el, mint az ottani lapok állítják, ugy any-nyra, hogy a földbirtokosok társulatot alakítottak védelmi módok létrehozása czéljából, s együt-tesen követelnek kárpótlást az arany-bányatársá-ságoktól.

KÖZGAZDASÁG.

Debreceni új lóvásár.

A lótenyésztés emelésért alakult magyar részvénytársaság, Debreczent szemelte ki az általa berendezni szándékoltt országos lóvásárok színhelyéül, s e társaság az ottani első lóvásárt a szat. miháltnapi országos vásár alkalmával fogja tartani. Az új lóvásártér az eladónak nagy elő-nyöket nyújt.

A tenyésztés emelésére lókiállítás, ügető, ver-seny, és sorsjáték is fog rendezetni a társulat által. A vásár programja következő:

1878. október 5., 7. és 8-án tartandó deb-reczeni lóvásár már eddig általánosan ismert jó hírből áll s Magyarországnak legfontosabb ló-piaczát képezi, minez a városnak: mint közleke-dési, forgalmi s kereskedelmi főpontnak kedvező fekvése előnyösen járul.

A „Lótenyésztés” emelésére alakult részvénytársaság” czéja a külföldi vásárok mintájára, az ország jelentékeny városaiban a lóvásárokat ak-ként rendezni, hogy azok a legjobb bel- és kül-földi verőkre és legjobb tenyésztőkre nézve von-zókká, biztos és közvetlen találkozási gyűlhelyek-ké s európai piacokká alakuljanak át.

A társaság ezen vásáron magasabb díjazás-sal összekötött lókiállítást, lóversenyt s a magyar kormány által engedélyezett sorsjátékot rendez, melynek nyerekményértárgyai mindig az illető vásáron vétetnek s állítatnak össze, — fogatok, lo-vak és ezekhez tartozó iparczikkekből fognak ál-lani.

A rendezendő lókiállítás felett itől bíróság a m. k. földmívelési miniszterium és társaság ki-

küldőtteiből fog állani. Bejelentések a kiállítás kezdetéig elfogadtatnak.

A debreczeni új vásártérén a társaság 1878. október 6-án vasárnap déli 12 órakor lókiállítást rendez.

A vásárra hozott, bárkinek tulajdonához tar-tozó legszebb pár kocslóra, melyek 4 évesnél nem fiatalabbak és 7 évesnél nem idősebbek, kitűz: 1-ső díj 20 aranyat, 2-dik díj 10 aranyat, 3-ik díj 6 aranyat, 4-ik díj 4 aranyat.

Ugyanazon nap délután 2 órakor ügetőver-seny tartatik, melyre díj 10 aranyat, 2. legjobb ügető fogatnak 30 aranyat, a 3. legjobb ügető fogat kettős tételt nyer.

Az október 8-án déli 12 órakor a debrecze-ni városnak nagyereményben tartandó sorshuzásnak következő 20 darab nyerekményértárgya lesz: 1. Egy kitűnő négyes fogat teljes felszereléssel és kocsi-val. 2. Egy szép kettős fogat kocsi-val. 3. Egy könnyebb kettős fogat ígás szekérral. 4. Egy szép paripa nyereggel. 5. Egy 4 éves csikó. 6. Egy 3 éves csikó. 7. Egy 2 éves csikó. 8. Egy másik 2 éves csikó. 9. Egy 1 éves csikó. 10. Egy másik 1 éves csikó. 11. A fennebbiekben kívül még tíz darab, lóhoz tartozó különféle iparczikkból álló szép nyerekményértárgy.

A társaság minden működésében legnagyobb nyilvánossággal fog eljárni. A társaság még ez év folyamán hasonló lókiállítást, versenyt és sorsjá-tékot Budapesten is szándékozik, rendezni, s oda fog hatni, hogy ezen alapon alkalmára a fennál-ló ló kiviteli tilalom megkönnyítkessék. A lótenyész-tés emelésére alakult részvénytársaság” Budape-szen 1878. Az igazgatóság.

Értesítés a keleti marhavész állásáról.

A f. évi szeptember hó 10-től 19-éig beér-kezett jelentések szerint, a keleti marhavész csupán Szebenmegye Sellenberk és Nagy-Disznód községében uralg.

Az előbb nevezett községben április 20-di-ka óta

megbetegedett összesen	735 drb;
eből meggyógyult	254 „
elhullott	481 „
lebunkóztatott beteg	8 „
lebunkóztatott vészgyanus	11 „

Összes veszteség 500 „

beteg maradt 54 drb;

Az utóbbiban pedig augusztus hó 4-től meg-betegedett összesen: 16 drb, elhullott 1, lebun-kóztatott beteg 15, vészgyanus 42. — Összes mar-havesztesség 58 drb.

Ez idő szerint beteg nincs.

Horvát-Szlavonország vészmentes.

A szlapon határőrvidéken azonban Zimony-tól 19 kilométernyire Jakovo községben uralg.

Az osztrák tartományok közül csupán Dal-mátiában, és pedig a macarsai kerületben fekvő Metkovitsa, Vidonje, Dobranje és Ko-zica községekben uralg.

Kelt Budapesten, 1878. évi szeptember hó 19-én.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumtól.

A „KELET” magán táviratai.

Feladatott Budapestén sept. 26. 10 ó — p. d. e.
Erkezett Kolozsvára sept. 26. 10 ó. 32 p. d. e.

Megbízható magán hírek Zvor-nik bevételét jelentik.

A konstautinápolyi körök ismét hajlandóbbak a conventió megkötő-sére.

Kelet-Boszniában a nép serege-sen hagyja oda a fölkelést visszatér-vén lakásába. Tuzlából alig ment valaki a fölkelőkkel. Ezek vezetője Musti effendi.

Az albánok kényszerítik a mo-hamedánokat harczolni.

A zvorniki metropolita Tuzlába ment s azt mondá, hogy az egész fölkelés meg van törve.

A pápa Nina bíbornokhoz inté-zett levelében jelzi Németország iránti békülékeny hangulatát s a nagy feladatokat, melyek az egy-házra keleten várnak; óvást tesz szabadságának a római kormány ál-tali akadályozása ellen, kötelességét azonban így is teljesíteni ígéri.

Afganistán határán csapatok üsz-pontosíttatnak.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Békésy Károly.

Levélbélyeg-gyűjtők figyelmébe!

Használt, mindennemű levélbélyegek, va-lamint bélyeg-gyűjtő albumok jutányos áron kaphatók

Stein János
könyvkereskedésében Kolozsvárt.

(31-300) **Elsinger J.**
Bécs, Neubau 2.
Zollergasse,
Völgysszei Ajánljuk vőlevo
Elsinger M. J. és fiai
Bécs, Neubau, Zollergasse 2
csász. kir. hadügyminisztérium, a felső hadtengerészeti és
számos jétkönyvet intézet sat. szállítói
csász. királyi szabadalmazott gyárának
legjobb és legújabbatmáltóbb
eső köpönyeit,
kocsitakaró ponyvát, ágybetéteit, sátorkeimeit.

(350) **Az október 1-én leendő húzásra** (8-10)
Igérvények
bécsi sorsjegyekre | hitel-sorsjegyekre
2 1/2 frt. és bélyeg | 4 1/2 frt. és bélyeg
mindkettő együtt csak **6 1/2 frt. és bélyeg.**
főnyeremény **400,000 frt.** főnyeremény.
A „MERCUR” kiadóhivatalának váltóüzlete
Bécs, Wollzeile 13, Bécs. Ch. Cohn.

KORIK BÉLA zongora készítő, s concert hangoló.
Van szerencsém a t. cz. közönségnek tudomására juttatni, hogy körülbelül egy évi itt időzésem alatt megismerkedvén a körülményekkel, elhatároztam magam állandóan **Kolozsvárt maradni.** A legcomplicáltabb mechanizmust, a hangszerek körében hosszabb ideji gyakorlataim és tapasztalataim után elsajátítottam; ennél fogva bármely e szakmába vágó vállalatnak tökéletesen megfelelek.
Ajánlom **kijavítási műhelyemet**, hol a kijátszott **Zongorák, Píáninok és Harmoniumok** kijavíttatnak, ugyisintén ujonnan bőrzészek, filzészek és hurozások **jutányos árért** eszközöltetnek s művemért **jót állást** vállalkozok. Hangolásokat **személyesen** teljesítek; ugyisintén vidékekre is.
(362) (1-4)
Tisztelettel:
KORIK BÉLA, bel-szénuteza 15 sz. Kolozsvárt.

LUHI „MARGIT” FORRÁS
legtisztább szikéletes ásványvíz.
Hazánk ezen vegyi összetételénél fogva nevezetes gyógyvizét,
a légzési, emésztési- és húgyszervek
idült hurutos bántalmainál,
torok, gége, légcső- és hörbetegekben
kiváló sikerrel használják Budapesten:
Dr. Korányi Frigyes, dr. Kovács Sebestény Endre, dr. Gebhart Lajos, dr. Navratil Imre, dr. Poór Imre, dr. Kéty Károly, dr. Barbás József; Bécsben: **dr. Bamberger Henrik** egyetemi tanár és közközhízi főorvos urak.
Ezen tekintélyek nyilatkozatai szerint, a „Margit” forrás nem csak méltó versenytársa, a **Seltersi, Gleichenbergi, Giesshübl, Emsi, Vichyi, Radeini,** s hason összetételű vizeknek, hanem gyógyhatásban azokat több tekintetben felül is múlja. A „Margit” forrás gyógyhatását igazoló orvosi bizonylatok kívánatra, bár kinek készséggel megküldetnek.
(77) (31-*)
Székhelyi főtelep:
Dr. KARLOVSKY utódánál Lubi forrás, Munkács mellett.
Főraktár: Az erdélyi részekre **Csiki testvérek**nél Kolozsvárt.

Császári és királyi
kizárólagosan szabadalmazott
PURITAS
Haj-ifjító-tej.
A „Puritas” nem hajfesték, hanem tejemű folyadék, mely majdnem azon csodálatos hatással bír, hogy ősz hajakat megifjít, azaz lassankint még pedig **legkésőbb tizenéves nap alatt** ama színt visszaadja, melyvel eredetileg bírt.
A „Puritas” nem tartalmaz festékanyagot. A haj tiszta és szorosan mosatott, lehet fehérrel átvont vánkón aludni, és gőzfürdőt használni, a festékek nyoma sem vehető észre, mert a
„Puritas”
nem fest, hanem ifjítja és pedig a leghosszabb és legújabb női hajzatot és a férfi haját is szakállat.
(13) (19-20)
Egy üveg „Puritas” ára 2 frt. (postai szállításánál 20 krral több) a készpénzzel, vagy utánvétellel kapható: **Franz Ottó**nál Bécs Mariahilferstrasse 36. szám.
Raktárak: Kolozsvárt **Valentini** gyógyszerész, Reloute soron. Gy. Fejervárt: **Csiky Kristóf**, Segesvárt: **Teutsch J. B.**

(337) **A** (7-10)
Magyar Lexicon 1-ső kötetéhez
bekötési táblák
diszes antik modorban készítve, bőr háttal és vászonnal borítva
diszes aranyozással darabja **70 kr.**
Valódi angol vászon borítékkal, diszes aranyozással és fekete nyomással darabja **45 kr.**
Ezen táblákba a bekötések minden vidéki könyvkötő által is könnyen eszközölhetők.
Kaphatók Stein János muzeum-egyleti könyvtárusnál Kolozsvárt.
Megrendelések utánvétellel is elfogadhatók.

(357) **Szeszgyár.** (4-4)
Egy felszerelt szeszgyár, 150 darab marhára való istállóval Gyulafehérvárt örök áron eladó, vagy hasznbérbe kiadó. — Értekezhetni **KEREKES JÁNOS**-sal ugyanott.

(342) **STEIN JÁNOS** (9-*)
könyv- és zeneműkereskedésében
Kolozsvárt
a magy. kir. egyetem
összes tudomány-ka-
ránál használandó
mindenféle
egyetemi tan- és se-
gédkönyvek
jutányos áron kaphatók.

(6-12) **ARCANUM** (272)
Az 6 feleje
Ferencz József
király által
szabad. valódi
patkányok, házi- és mezei
egerek, vakondok- és csótányok
kírására, melyet után köntárkodnak,
de hamistandul kapható: **Kolozsvárt: Bökrös Adám, Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. Demeter, Segesvárt: Misselbacher J. B. uraknál.**
Ára 1 nagy szelencének 1 frt.

Stein János
könyvkereskedésében kapható
az épen most megjelent
„A mezei gazdaságtan rövid foglalata”
írta **Vörös Sándor**, a kolozsmonostori m. kir. gazdasági tanintézet igazgatója.
Kolozsvárt, 1878. 8. 122 lap. **Ára 1 frt.**

Midőn ezen csak most megjelent munkát az intelligens gazdai köröknek melegen ajánljuk, nem mulaszthatjuk el kiválólag hangsúlyozni, miszerint e műnek a kezdő gazdák, gazdasági gyakorlók, valamint az elemi gazdasági oktatással foglalkozó tanítók kiválólag jó hasznát veendik, mert az összes mezei gazdasági teendőket, fogásokat, alaptudnivalókat itt népszerű nyelven írva megtalálják; de ajánlhatjuk e jeles műveszkét még a gyakorlati gazdáknak is, mert olvasása által sok helyes utmutást nyernek, s a világos irány mellett a dolgok tudományos oldalával is önkénytelenül megismerkednek. — Ámbár a mű jeles és czéljának megfelelő voltáért elég kezeséget nyújt a szerzőnek ismert neve és állása, mégsem mulaszthatjuk el ide iktatni a hazai gazdasági szaklapoknak e mű feletti nyilatkozatait.
A „Földmívelési Érdekeink” s a „Gyakorlati Mezőgazda” következőleg nyilatkoznak: „Vörös Sándor stb. „A mezei gazdaságtan rövid foglalata, tanuló s gyakorló gazdák használatára” — czim alatt egy 122 oldalra terjedő **nagybeosú művet** bocsátott közre, mely sok tekintetben **hézagpótlónak** tekinthető, miért is ajánljuk a kezdő gazda ifjúság kiváló figyelmébe. — A munka jó magyarsággal és igen népszerűen van írva, mindamellett a tudomány és a gyakorlat színvonalán áll.”
A „Haladó Gazda” így szól róla: „A mezei gazdaságtan rövid foglalata” stb. — Ez a czime a 122 lapból álló kis kötetnek, melyben a jeles szerző a mezei gazdaságtan rövid foglalata világos, érthető nyelven s biztos rövidséggel összeállította azok számára, kik vagy gazdasági intézetbe lépni, vagy a mezőgazdaság összes tárgyairól világos és rendszeres átnézetet szerezni óhajtanak. Melegen ajánljuk a gazdaközönség figyelmébe.”
Az „Erdélyi Gazda” bírálatából a következők emelendők ki: „A mű figyelmes áttanulmányozása által meggyőződünk, hogy kitűzött czélját szerzőnek teljes mértékben sikerült elérnie. Bátran elmondhatjuk, hogy az előttünk fekvő **mű egyike az e téren és irányban megjelent legjobbaknak.** A tárgyat szabatos rövidséggel, de alaposan, világosan és szakértelemmel adja elő. Emellett daczára a csinos kiállításnak elég olcsó. Tekintettel ezekre, bátrak vagyunk e **hézagpótló** művet nemcsak azoknak, a kiknek szerző maga is szánta, hanem egyáltalán minden gazdaságkedvelőnek melegen ajánlani.”

1 frt 5 kr. postautalvány általi beküldésnél, a mű bérmentve küldetik meg.

Ugyanott kapható:
TANTERV, UTASÍTÁS ÉS RENDSZABÁLYOK
AZ ERDÉLYRÉSZI HELVÉTHITŰ
ELEMI NÉPISKOLÁK
SZÁMÁRA
az 1868. XXXVIII. és 1876. XXVIII. t. cz. alapján.

Az 1868—1877 dik év végéig közrebocsátott ministeri rendeletek, valamint az erdélyrészi hely. hitv. egyházkerület idevonatkozó szabványainak tekintetbe vételével
KIADTA:
az erdélyrészi hely. hitűek 1878 évben tartott egyházkerületi közgyűlésének 67. sz. határozata következtében
AZ ÁLLANDÓ IGAZGATÓ-TANÁCS.
T a r t a l o m.
Előzmények. Szükséges tudnivalók a tankötelezettségre nézve.

A) Tanterv és utasítás.
A népiskola czélja és tantárgyai. A vallásitanítás czélja, osztályonként beosztott tananyaga módszertani utasításokkal. Magyar nyelv (anyanyelv). a) A beszéd- és értelemgyakorlatok czélja, tanmenete. b) Az írás-olvasás tanításának módja. c) A magyar nyelvtani oktatás czélja, osztályonként beosztott tananyaga módszertani utasításokkal. Mennysiségtan a) Számítan, tanításának czélja, tananyaga és tanmenete osztályonként. b) Mértan, tananyaga s tanmenete. Történelmi tárgyak a) Földrajz, tanításának czélja, tanmódja. b) Történelem, tananyaga, tanmódja. c) Polgári jogok és kötelességek ismerete. Természeti tantárgyak a) Természetrajz és egészségtan, tanításának czélja, tananyaga módszertani utasításokkal. b) Természet- és vegytan, tanításának czélja, tananyaga. c) Gazdasági és kertészeti gyakorlatok, ezekhez utasítások. Testgyakorlat czélja, tanítandó tárgya. Művészeti tárgyak a) Énekész, czélja, tananyaga s ehhez való utasítás. b) Rajztanítás, czélja, a tanítás menete utasításokkal. A tanítási idő felosztása, szűkségsége. a) Az egy tanítóval bíró 6 korosztályú népiskola általános heti óraterve (I. tábla). b) Az egy tanítóval bíró 6 korosztályú elemi népiskola részletes órarendje (II. tábla) s utasítások. c) A két tanítóval bíró népiskola általános óraterve, a tanítók és a lelkész heti rendes óráinak száma (III. tábla). d) A három tanítóval bíró népiskola általános óraterve (IV. tábla), a tanítók és lelkész heti rendes óráinak száma. e) A négy tanítóval bíró népiskola általános óraterve (IV. tábla), a tanítók és a lelkész heti rendes óráinak száma. A tanterv, illetőleg tananyag általános áttekintése (VI. tábla). Tan és vezérkönyvek. Tanszerek.

B) Népiskolai rendszabály.
Az egyházközség teendői saját népiskolájára nézve a) Az iskolai épületek felállítás, felszerelése és fenntartása iránt. b) Az iskolai vagyonra és jövedelmekre nézve. c) A tanítók ellátására nézve. d) Népiskolai tantárgyakra, szorgalmi idő és szünetekre nézve. A szülők és helyetteseik, gazdák kötelességei a népoktatási törvény rendelte irányában. A tankelees gyermekek, iparos tanítványok, vagy házi szolgák iskoláztatása; a mulasztók büntetése; a háznál, vagy valamely magánintézetben történő neveltetés lehetősége. Az iskolaszékek szervezete és hatásköre a) Az iskolaszék teendői az iskola külső ügyeire nézve. 1. Iskolai épületek, felszerelés, iskolai vagyon, tanév rendezése s közviszálat körül. 2. A tanköteles gyermekek iskolába járatása és statisztikai adatok összeállítása körül. b) Az iskolaszék teendői az iskola belső ügyeire nézve. 1. A felügyelet gyakorlását illetőleg. 2. Az iskolaszék bíráskodását illetőleg. A népiskola belviszonyaira és kormányzatára vonatkozó rendszabályok lelkészek és tanítók számára. a) A lelkészek kötelességei a népiskola irányában. b) A tanítók jogai és kötelességei a nevelés-oktatásra nézve. 1. Az osztallan népiskola tanítója. 2. Vezető-tanító és osztálytanító. c) Az iskolai rendtartásra nézve. d) A fegyelem gyakorlására nézve. Egyházmegyei népiskolai felügyelőség. a) Az esperes teendői. b) Az egyházmegyei tanács, mint iskolai bizottság teendői. c) Az egyházmegyei tanügyi előadó teendői. d) Az egyházmegyei iskola-köri látogatók és azok teendői. A kormány felügyelő közegének hatásköre a felekezeti népoktatási tanintézetek irányában. a) A tanfelügyelő eljárása és teendői a hitfelekezeti népoktatási intézetek irányában. 1. A hitfelekezeti iskolai önkormányzati jogait tekintve. 2. A hitfelekezeti iskoláknak az állami és közügyi iskolákkal közös kötelességeire nézve. b) A közgazgatási bizottságról szóló törvényeziknek a népiskolákra vonatkozó rendeletei.

Ára 50 kr.
55 kr. Utalvány általi beküldésnél a mű bérmentve küldetik meg.
Stein János könyvkereskedése Kolozsvárt.
Magyarország legrégibb drámairodalma 1550—1575.
Nyílt levelek. Az eredeti kéziratból fordította és kiadja a szerző egy barátja.
Függelékül: Komédia Balácsi Menyhárt áruktatásáról.
Ára 80 kr.

Kereskedelmi levelező könyv.
Gyakorlati utmutatás mindenféle üzleti fogalmazványok szerkesztésére.
Írta Fuchs János. Új olcsó kiadás. Ára 1 frt.

RUSSIA.
Az orosz birodalom ismertetése.
Írta Dr. Mackenzie Wallace.
Angolból fordította Szentkirályi Mórész.
A befolyó jövedelem a magyar írók segélyegylete javára fordítatik.
2 kötet ára 4 frt.

Fényes házasság.
Regény, a magyar társadalmi életből. Írta Vértési Arnyold.
Ára 1 frt 40 kr.

A rosz szomszéd.
Regény. Írta Vadnay Károly. Ára 1 frt.

Német balladák és románczok.
Magyarázta Heinrich Gusztáv.
I. rész. Bevezetés. — Bürger. — Goethe. Ára 70 kr.